

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

4 juli 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weigering van een school tot het uitreiken van de rapporten aan leerlingen wier schoolrekening niet is betaald

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over onderwijs aan jongeren in kinder- en jeugdpsychiatrie

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebrek aan onderwijs voor psychiatrische patiëntjes

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inzetbaarheid van doventolkuren in het onderwijs en specifiek het volwassenenonderwijs en het deeltijds onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een overleg met de Brusselse partners over het gelijkekansendecreet-I

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de loonsverhoging van de directies basisonderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het experimentele doventolkenproject

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de brandveiligheid van schoolgebouwen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebrek aan brandveiligheid in scholen

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de onderhandelingen inzake de oprichting van een internaat voor jonge criminelen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 4 juli 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.25 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weigering van een school tot het uitreiken van de rapporten aan leerlingen wier schoolrekening niet is betaald

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weigering van een school tot het uitreiken van de rapporten aan leerlingen wier schoolrekening niet is betaald.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dat vandaag voor vele ouders de schoolrekeningen te hoog oplopen en een zware financiële dobber zijn, kan ik begrijpen. Dat vele scholen het grondig beu worden dat het aantal onbetaalde schoolrekeningen jaar na jaar toeneemt, kan ik ook begrijpen. Ik wil hierover geen twijfel laten bestaan. Dat scholen echter totaal onaanvaardbare principes toepassen tegenover leerlingen waarvan de ouders de schoolrekening niet betalen, dat is onaanvaardbaar.

Toen ik op 20 juni 2002 in de krant las dat een school weigerde een rapport te geven aan leerlingen die niet betalen, was ik werkelijk zwaar geschokt. Het toepassen van dergelijke praktijken is echt schandalig. Het is het openlijk aan de schandpaal nagelen van leerlingen die niet verantwoordelijk zijn voor het feit dat hun ouders de rekeningen niet willen of kunnen betalen.

Dit is een zaak tussen school en ouders, waar de leerlingen volledig buiten staan. Toch zijn er

schoolbesturen die vinden dat dergelijke praktijken moeten kunnen. We kennen ondertussen allemaal het geval van het Koninklijk Technisch Atheneum 2 in Diest, dat op een bepaald ogenblik besliste om geen rapport te geven aan leerlingen met onbetaalde schoolrekeningen. Deze leerlingen hadden tijdens de week van 11 juni 2002 een brief mee naar huis gekregen, waarin ze voor de keuze werden gesteld. Het zou toch duidelijk moeten zijn dat deze keuze niet door de leerlingen moet of kan worden gemaakt.

Uit verklaringen van een moeder blijkt ook dat er dreigementen zouden zijn geuit dat leerlingen in afwachting van de betaling zelfs hun examens niet mochten afleggen.

In elk geval heeft de directeur bevestigd dat hij op die manier de ouders onder druk wil zetten. In de realiteit zet hij echter niet de ouders onder druk, maar probeert hij de leerlingen te vernederen, te beledigen en belachelijk te maken. Daar komt het in de praktijk op neer. Hoe had u gedacht dat medeleerlingen zouden reageren wanneer ze vaststellen dat sommige leerlingen geen rapport mee naar huis krijgen ?

Een dergelijke houding is een schooldirecteur absoluut onwaardig. Mevrouw de minister, ik denk dat een directie werkelijk haar boekje te buiten gaat door het toepassen van dergelijke praktijken. Het is een regelrechte inbreuk op de rechten en plichten waarover een schooldirectie beschikt : een school mag onder geen enkel beding een studiebewijs achterhouden. Ik denk dat elk kind recht heeft op een rapport.

Ondertussen is het probleem in de praktijk gelukkig opgelost. Het kwam niet zo ver dat de school het rapport inhield. Toch was de latere reactie van de directeur in de pers een schooldirecteur onwaardig. Ik citeer hem : 'De school heeft gebluft maar niet gebeten' en 'Uit dit incident hebben we

Dillen

geleerd het niet meer te doen. We willen klantgericht zijn, maar voortaan sturen we meteen een deurwaarder'. Dat zijn toch wel merkwaardige uitspraken voor iemand die wordt verondersteld bezig te zijn met de opvoeding van kinderen.

Mevrouw de minister, ik begrijp best dat voor sommige scholen de onbetaalde rekeningen een groot probleem vormen en dat hierover een ernstige discussie moet worden gevoerd. Ik denk trouwens dat deze commissie zich daarover in het verleden reeds verschillende malen heeft gebogen. Er doen zich echter nog steeds ernstige problemen voor. Er moet een discussie komen over de kostprijs, over hoe ver scholen daarin kunnen gaan en over de wijze waarop ouders kunnen worden beschermd tegen vaak te hoge schoolrekeningen. Anderzijds moeten we het ook hebben over de wijze waarop scholen een waarborg kunnen krijgen dat aanvaardbare schoolrekeningen worden betaald. Dat zijn allemaal boeiende en nuttige vragen voor een debat in deze commissie over het probleem ten gronde, waarvoor talrijke mogelijke oplossingen bestaan.

Mevrouw de minister, het beledigen en vernederen van kinderen door dergelijke praktijken is absoluut onaanvaardbaar. Uw woordvoerder heeft in de pers duidelijk gereageerd. Ik kan zijn reactie volledig onderschrijven. Toch herhaal ik mijn vraag in deze commissie omdat hier per slot van rekening het officiële antwoord van de minister moet worden vastgelegd. De pers is tot nader order nog geen orgaan waar wij officiële standpunten kunnen noteren.

Mevrouw de minister, ik wil u nog de volgende vragen stellen om te vermijden dat dergelijke schandelijke handelwijzen en dreigementen in de toekomst zullen voorkomen. U bent dus op de hoogte van de dreigementen en de handelwijze van voormelde school. Wat is uw standpunt in deze problematiek? Welke maatregelen hebt u genomen tegen deze beslissing van de school? Zijn er nog andere scholen die dergelijke praktijken hebben toegepast in het verleden? Welke maatregelen hebt u dan hiertegen genomen?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik denk dat iedereen het ermee eens is dat een school niet kan weigeren om rapporten uit te reiken. Het grote slachtoffer is natuurlijk de leerling, en dat kan zeker niet.

Ik heb hier een tijd geleden nog gehamerd op de verantwoordelijkheid van de ouders, en ik wil dat nu nog eens doen.

In deze zaak is natuurlijk de schooldirectie verantwoordelijk, maar ook sommige ouders. Schooldirectie en ouders zouden beter moeten leren communiceren en samenwerken. Ik ben reeds voor verschillende ouders met onvoldoende financiële draagkracht gaan aankloppen bij OCMW's. In dergelijke gevallen kan wel degelijk een regeling worden getroffen : OCMW's kunnen bijspringen om ouders in nood te helpen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het evalueren van leerlingen en de overeenkomstige attestering of studiebekrachtiging op het einde van het schooljaar staan totaal los van eventuele financiële verplichtingen waaraan ouders en leerlingen zijn onderworpen.

Het nog niet vereffend hebben van een onderwijsrekening kan en mag dan ook geen reden zijn om aan een regelmatige leerling de uitreiking van het studiebewijs of het rapport te weigeren. Mijn diensten hebben hierover in het verleden diverse vragen gekregen. In een zeer recent verspreide versie van de omzendbrief SO 64 in verband met de organisatie van het secundair onderwijs wordt onder rubriek 8.2.4 de aandacht van de onderwijsverstrekkers gevestigd op deze kwestie.

Het is me niet rechtstreeks bekend dat er problemen zijn in dit verband in het Koninklijk Atheneum van het gemeenschapsonderwijs te Diest. Ik heb uiteraard wel vernomen dat er problemen zijn, maar er zijn mij geen rechtstreekse vragen overgemaakt. Niettemin zal niet nalaten om de inrichtende macht in kwestie attent te maken op de richtlijn van SO 64.

Het is niet uitgesloten dat scholen in het verleden deze onterechte handelwijze reeds hebben toegepast of hebben proberen toe te passen. Het departement Onderwijs heeft die manier van handelen echter altijd formeel afgekeurd.

Het uitvaardigen van de schriftelijke richtlijn via de reeds vermelde omzendbrief is bij mijn weten een niet onbelangrijk precedent, omdat de houding van de overheid nu ook schriftelijk is vastgelegd. Het is niet de bedoeling om via deze richtlijn de aanspraken van onderwijsinrichters op de door onderwijsgebruikers verschuldigde bedragen te door-

Vanderpoorten

kruisen. Dat is een ander probleem. De onderwijsbelangen van de leerling mogen echter op geen enkele manier worden geschaad door de middelen die voor het ontvangen van de verschuldigde bedragen worden ingezet. De heer Moreau heeft er al op gewezen dat er andere manieren zijn om de problemen op te lossen dan weigeren een attest of een studiebekrachtiging af te leveren.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. De aanspraken van de scholen moeten blijven bestaan. Dat heb ik voldeende beklemtoond en ik denk dat niemand daarover zal discussiëren. Maar er bestaat inderdaad nog zoiets als een OCMW. Onmiddellijk in de pers dreigen met een deurwaarder, vind ik geen voorbeeld van een correcte uitspraak van een schooldirecteur.

Het is heel belangrijk dat er meer samenwerking en dialoog komt tussen de ouders en de scholen, ook wat deze problematiek – dus de schoolrekening – betreft. Een goede suggestie lijkt me dat de school de ouders voor de aanvang van het schooljaar al een idee geeft aan welke rekening ze zich tijdens het volgende schooljaar kunnen verwachten. Er zijn verschillende scholen die zo te werk gaan en die aanpak schijnt in de praktijk zeer goed te werken. Het bedrag dat uiteindelijk moet worden betaald, verschilt immers nauwelijks van het voorspelde bedrag. Deze aanpak, waarbij de ouders op voorhand worden ingelicht, is een voorbeeld van goed beheer. Ik hoop dat wat er in Diest is gebeurd, nooit meer zal worden herhaald.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Vanaf het volgende schooljaar zullen daarover een aantal bepalingen moeten worden opgenomen in het reglement. Dat is zo bepaald in onderwijsdecreet XIII. Ouders moeten vooraf weten wat hen te wachten staat. In de komende decreten over de rechten en de plichten van de leerlingen en over de participatie zal de betrokkenheid van de ouders uitgebreid aan bod komen. De ouders zullen in het geval van kosten inspraak krijgen over wat kan en niet kan.

Vaak zijn het ouders die minder de neiging hebben zich tot de school te richten, die een onderwijsrekening niet vereffen. Er moet daarom een inspanning worden gedaan om vooral kansarme groepen

te betrekken bij het schoolbeleid. Waar dat lukt, resulteert dat over het algemeen in een zeer goede samenwerking. We zullen hiervoor een kader uittekenen en de scholen zullen voor de implementatie moeten zorgen.

De voorzitter : Het incident is geloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veele Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over onderwijs aan jongeren in kinder- en jeugdpsychiatrie

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebrek aan onderwijs voor psychiatrische patiëntjes

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over onderwijs aan jongeren in kinder- en jeugdpsychiatrie en van mevrouw Merckx tot minister Vanderpoorten, over het gebrek aan onderwijs voor psychiatrische patiëntjes.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veele Heeren : Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw de minister, in oktober 2001 hadden we een debat over onderwijs voor kinderen die zijn opgenomen in de kinder- en de jeugdpsychiatrie. Dat was een interessant debat, vooral omwille van de tamelijk positieve antwoorden die u toen gaf. We hebben toen ook een motie ingediend over de problematiek van het verstrekken van onderwijs aan kinderen die zijn opgenomen in de K-diensten. Die K-diensten zijn diensten voor kinderen en jeugdpsychiatrie.

Tijdens het debat benadrukte u dat er inderdaad een grote nood is aan onderwijs in de K-diensten. Die nood wordt niet door Onderwijs ingevuld. U engageerde zich om het onderwijs voor die doelgroep te verzekeren en te zorgen voor een nieuwe regelgeving.

Een 2-tal weken geleden las ik in De Standaard een artikel over de problematiek. U hebt gezegd dat u op vraag van de ouders iets wilt doen aan de achterstand en aan het voorbereiden van de reïntegratie in het normale schoolmilieu. Dat zou gebeu-

Heeren

ren met respect voor de lichamelijke en psychische problemen van de kinderen.

Uw engagement zou in 2 richtingen gaan. U zei dat u wou werken aan een reglementair kader. Bovendien dacht u te kunnen werken in de richting van pilootprojecten. We vroegen om projecten op te starten in de provincies waar de nood het hoogst is. U hebt daar natuurlijk ook de middelen voor nodig en daarom vind ik het positief dat er in de begroting van dit jaar 28 miljoen frank of 694.000 euro werd ingeschreven om een project in verband met onderwijs in K-diensten te realiseren.

Het debat vond plaats in oktober 2001. We zijn nu meer dan een halfjaar verder en over een paar maanden begint er een nieuw schooljaar. Het is natuurlijk niet zo dat kinderen die zijn opgenomen in K-diensten, zijn gebonden aan het schoolritme, maar wellicht komen er in de vakantie weer kinderen terecht die aan een nieuw schooljaar beginnen. Het is volgens mij dus tijd voor een evaluatie. Ik vraag me af hoever het staat met de implementatie van een en ander.

Ik ben bijzonder verheugd vandaag in een aantal kranten te kunnen lezen dat minister Aelvoet meer plaatsen zal creëren in de K-diensten. Ze spreekt over 218 extra bedden tegen het einde van het jaar. De vraag naar onderwijs voor die kinderen wordt dus tamelijk urgent en ik denk dat het belangrijk is dat er een goede regelgeving is.

Mevrouw de minister, denkt u nog altijd aan pilootprojecten ? Uit een krantenartikel kon ik afleiden dat daarvan wordt afgestapt. Er zou worden gestart met onderwijs in alle K-diensten van Vlaanderen. Dat is natuurlijk positief, maar lukt dat met het beperkte budget en wat zal dat concreet voor de verschillende diensten betekenen ? Kan er worden gewerkt met een soort basisploeg van onderwijsmensen die in alle K-diensten actief zullen zijn, of krijgt elke K-dienst mensen die instaan voor het verschaffen van het onderwijs ? Welke regelgeving hebt u uitgewerkt om het onderwijs in de K-diensten te realiseren ? Het zou volgens mijn informatie gaan om 2 onderwijsuren per week per kind, wat weinig lijkt. Wordt dat aantal nog opgetrokken, want in het tijdelijke basisonderwijs aan huis kan aanspraak worden gemaakt op 4 uren per kind per week.

Ik wil ook nog even de aandacht vestigen op de jongeren die in de ontslagfase zitten. Ze zijn vaak het meest kwetsbaar in onze samenleving, ook al

zijn ze niet met zoveel. Kan de K-dienst die kinderen nog verder begeleiden als ze opnieuw naar school gaan ?

Ik wil nog een bekommernis uiten. We moeten erover waken dat instellingen die financiële middelen krijgen voor extra ambten in het onderwijs, die ook daadwerkelijk aanwenden voor onderwijs. Zoals u weet, zijn er veel noden in zo'n instelling. Als de gemeenschap daar middelen voor vrijmaakt, moeten ze echter worden gebruikt voor onderwijs.

Over 2 maanden begint een nieuw schooljaar. Welke K-diensten kunnen op 1 september van start gaan met dit nieuwe traject ? Wanneer wordt deze regelgeving geïmplementeerd ? We hebben vorig jaar in oktober het debat gevoerd. De begroting is goedgekeurd in december. Ik veronderstel dat na een half jaar de geesten zijn gerijpt en de regelgeving klaar is zodat de K-diensten in september van start kunnen gaan.

Ik heb nog een vraag over de 694.000 euro. Ik veronderstel dat die zijn vastgelegd in de begroting 2002 en dat die ook kunnen worden aangewend voor volgend schooljaar. Volgend jaar zullen we allicht over dezelfde of meer middelen moeten kunnen beschikken, omdat er een verhoging zal zijn van het aantal plaatsen in de kinderpsychiatrie. Op welke wijze zult u de middelen die vandaag zijn gereserveerd, verdelen over de verschillende projecten ? Voor pilootprojecten in de eerste fase was dit een haalbaar budget. Wanneer dit nu wordt toegepast op alle K-diensten, zal het budget vrij krap zijn. Het is belangrijk dat instellingen weten waarover ze kunnen beschikken.

Ik wil ook graag uw visie op lange en middellange termijn. Het nadeel van projecten is dat ze vaak in een projectfase blijven zitten. Ik vrees dat de kinderpsychiatrie hetzelfde lot zal zijn beschoren. Ik vind het belangrijk dat er een reguliere werking komt. Zullen de middelen dan ook op permanente basis worden toegekend ? Zullen ze ook verhoudingsgewijs stijgen ?

Dan heb ik een laatste vraag over het statuut van de leerkrachten. Ik ben me ervan bewust dat het geen eenvoudige klus is voor die leerkrachten. Het gaat om onderwijsdeskundigen die worden ingezet in een gezondheidsinstelling. Wat is hun statuut ? Krijgen ze een contract ? Geldt het statuut dat van toepassing is in het onderwijs ? Zullen ze kunnen genieten van de verlofregelingen van het onderwijs ? Zo niet, kunnen ze dan in de loop van het schooljaar jaarlijks verlof nemen ?

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben geen trouwe bezoeker van deze commissie, maar de problematiek van de kinder- en jeugdpsychiatrie ligt me na aan het hart. Het is belangrijk hoe hun recht op onderwijs wordt ingevuld. Het is een punt dat regelmatig in de commissie voor Welzijn ter sprake komt. De laatste tijd halen dit thema en de noodkreet van de instellingen regelmatig de krant. Er wordt melding gemaakt van de lange wachtlijsten in de jeugdpsychiatrie. Ik las een artikel over jeugddelinquenten die aparte jeugdpsychiatrie nodig hebben. Een andere kop titelde : 'Rechtbank eist plaats voor jongere met psychische problemen'.

Deze jongeren krijgen in de psychiatrie weinig of geen kans op onderwijs. Dit baart me zorgen. Vlaanderen telt 13 centra voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Daar worden jaarlijks 1.700 tot 2.000 jongeren behandeld met een ernstig probleem. Als de hulp in een vroeg stadium wordt geboden, is de kans op hervallen klein.

Er is een enorme lange wachtlijst in deze sector. Daardoor gaat er veel kostbare tijd verloren. De jongeren blijven dan vaak lang in een school zitten waar ze omwille van hun problemen niet goed kunnen functioneren. Voor de oplossing ervan is het belangrijk dat ze in de kinder- en jeugdpsychiatrie kunnen worden opgenomen. Ze hebben daar echter ook recht op onderwijs, wat de kans op genezing trouwens vergroot. Wanneer de kinderen na hun opname opnieuw in het reguliere onderwijscircuit terechtkomen, is het belangrijk dat ze de draad opnieuw kunnen opnemen. Zich opnieuw inschakelen in het dagdagelijkse leven, is sowieso al heel moeilijk. Het is dan ook belangrijk dat er zo weinig mogelijk praktische problemen zijn.

Ik heb de kans gehad om een werkbezoek te brengen aan de K-dienst 'Pathways' van de broeders Alexianen in Tienen. De jongeren daar hebben niet alleen gedragsproblemen, maar ook een verslavingsprobleem. Voor deze jongeren is het ontzettend belangrijk dat ze opnieuw vertrouwen krijgen in het onderwijs. Ook daar worden vragen gesteld over de voor- en nazorg van de jongeren. De CLB's zijn vragende partij om een netwerk daarrond uit te bouwen. Dit staat echter nog in de kinderschoenen. De dienst maakt zich ook zorgen over de vraag op welke wijze de kinderen van onderwijs kunnen genieten tijdens hun opname. Ook bij hen is tijdens een vergadering in april aan de alarmbel getrokken omtrent de voorstellen die misschien

zouden worden opgenomen in het onderwijsdecreet XIV. Er was een engagement voor subsidiëring, maar dat is onvoldoende om aan de zware problematiek van de betrokken jongeren tegemoet te komen.

Ik sluit me aan bij de vragen van mevrouw Heeren. Mevrouw de minister, bent u bereid om meer geld uit te trekken voor het onderwijs aan deze specifieke groep ? Op welke termijn zult u het huidige budget toekennen aan de respectieve centra ? Wat zijn de precieze voorwaarden die verbonden zijn aan de toekenning van de subsidie ? Hoever staat het met het dossier inzake onderwijs voor zieke kinderen in het algemeen ? Zult u nog meer initiatieven nemen ?

Ik wil ook nog een vraag over de algemene problematiek van de ziekenhuisscholen stellen. Ik heb vernomen dat de ziekenhuisschool van Pellenberg omwille van het beperkt aantal leerlingen met de ziekenhuisschool van Gasthuisberg is gefusioneerd. Hoe staat het nu eigenlijk met de ziekenhuisscholen ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, het is een goede zaak dat deze ingewikkelde problematiek hier eens wordt besproken. Het betreft hier immers de meest kwetsbare jongeren in onze samenleving. We moeten een maximale inspanning voor die jongeren leveren. We mogen ons met andere woorden niet tot het verstrekken van onderwijs beperken. Samenwerking lijkt me dan ook aangewezen.

Een van de oorzaken van de complexiteit van deze problematiek is het feit dat psychisch gestoorde kinderen niet steeds in de kinder- en jeugdpsychiatrische instellingen kunnen worden geplaatst. Wanneer deze jongeren criminele feiten plegen, moeten ze voor de jeugdrechter verschijnen. De jeugdrechter weet echter niet altijd waar hij ze naartoe moet sturen. Het gebeurt dan ook dat dergelijke jongeren in instellingen worden opgesloten waar vooral delinquente volwassenen vertoeven. Dit maakt het probleem natuurlijk enkel groter.

Ik vraag me af hoe we dit kunnen oplossen. Het spreekt vanzelf dat ik deze vraag niet enkel aan de minister van Onderwijs wil stellen. Ik besef maar al te goed dat zij dit niet alleen kan oplossen. De problemen die de jeugdrechters ondervinden, tonen aan dat deze problematiek zich op verschillende beleidsdomeinen situeert.

Moreau

Het probleem is nog veel erger dan hier wordt geschetst. We zullen nog veel meer inspanningen moeten leveren dan de inspanningen die nu van de minister van Onderwijs worden gevraagd. Het is bovendien geen nieuw probleem. Mijns inziens zullen we hier op permanente basis aan moeten werken.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Als ik het goed heb begrepen, loopt in Antwerpen momenteel een pilootproject met zieke kinderen. Er wordt geprobeerd om de kwaliteit van het onderwijs aan zieke kinderen door middel van een netwerk van laptops te verbeteren en op te volgen.

Ik veronderstel dat dit project op een of ander moment zal worden geëvalueerd. De minister zal de resultaten van deze evaluatie ongetwijfeld ontvangen. Ik vraag me af of dit experiment kan worden uitgebreid naar jonge psychiatrische patiënten.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, onderwijsdecreet XIV bevat een hoofdstuk X, met als titel 'Autonome bepalingen'. In dit hoofdstuk is een afdeling over het onderwijs in diensten opgenomen. De kinderpsychiatrische afdelingen van de ziekenhuizen komen in deze afdeling aan bod.

De tekst van het decreet maakt het mogelijk het onderwijs in K-diensten te subsidiëren. Het decreet treft namelijk een structurele regeling voor de hele sector. Ik heb ervoor gekozen om niet eerst met plaatselijke projecten te werken, omdat heel wat K-diensten momenteel al een of andere vorm van onderwijs organiseren. Bovendien ben ik van mening dat de regeling die in onderwijsdecreet XIV wordt getroffen organisatorisch nauw aansluit bij de bestaande realiteit. Dit blijkt trouwens ook uit de reacties in de sector op de ontwerptekst.

Vermoedelijk zullen alle K-diensten gebruikmaken van deze regeling. Eerstdaags zal een brief naar de K-diensten vertrekken over hoe ze een subsidie kunnen aanvragen. Dit betekent dat het onmiddellijk om reguliere middelen gaat.

Het misverstand in de sector is gebaseerd op de in het decreet opgenomen bepaling 'binnen de beschikbare begrotingskredieten'. Dit is evenwel een

zeer normale bepaling, die binnen de reglementering regelmatig voorkomt en die niet bepaalt dat de subsidiëring op korte termijn zal stoppen. Het decreet bepaalt trouwens dat de totale subsidie nooit minder mag bedragen dan het bedrag waarin voor het begrotingsjaar 2002 is voorzien.

Ik heb ervoor gekozen om middelen toe te kennen aan de diensten op basis van het aantal erkende bedden voor dag- en nachthospitalisatie en/of daghospitalisatie. De diensten kunnen deze middelen flexibel en autonoom aanwenden om in het kader van de eigen behoeften onderwijs te organiseren. Met deze middelen kunnen de K-diensten personeel permanent in dienst nemen, samenwerkingsovereenkomsten met scholen afsluiten of externen betalen. Vermoedelijk zullen de K-diensten voor een combinatie van deze mogelijkheden kiezen.

Aan de subsidiëring is uiteraard ook een controle gekoppeld. De onderwijsinspectie en, eventueel, de verificatie zullen, elk vanuit de eigen invalshoek, de kwaliteit en de organisatie van het onderwijs binnen de diensten opvolgen. De huidige regeling is getroffen op vraag van de sector. We hebben vastgesteld dat deze diensten een groot belang hechten aan onderwijs voor hun patiënten.

Onderwijsdecreet XIV somt de subsidievoorwaarden op. Ik zal ze hier even samenvatten. De dienst is door de Vlaamse regering erkend voor tenminste 15 bedden voor dag- en nachthospitalisatie en/of daghospitalisatie. De dienst beschikt over voldoende didactisch materiaal, over aangepaste schooluitrusting en over lokalen die voldoen aan de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en woonbaarheid om onderwijs te verstrekken.

De dienst krijgt voor het verstrekken van onderwijs geen andere financiering of subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap. De dienst organiseert tijdens heel het kalenderjaar onderwijs. Binnen het eigen personeel duidt de dienst een verantwoordelijke aan voor de organisatie van het onderwijs.

Het onderwijs wordt op vraag van de ouders verstrekt. Het is gericht op het beperken van leerachterstand en, zo mogelijk, op het voorbereiden van de integratie of reïntegratie van jongeren in een onderwijsinstelling. Er wordt een individueel handelingsplan opgemaakt voor elke jongere aan wie onderwijs wordt verstrekt. Het handelingsplan wordt opgemaakt in samenspraak met de school waar de jongere is ingeschreven.

U zegt dat er slechts middelen worden vrijgemaakt voor 2 lestijden per week per kind. Deze voorstel-

Vanderpoorten

ling is niet correct. De cijfers spreken voor zich. Per erkend bed of erkende plaats wordt er 3.000 euro gesubsidieerd. Een K-dienst met 24 erkende bedden krijgt dus 72.000 euro. Hiermee kunnen 2 tot 2,5 voltijdsen aangeworven worden.

In die diensten verblijven jongeren die niet vatbaar zijn voor onderwijs, maar er zijn ook jongeren die buiten de instelling naar school gaan. Dit betekent dat deze 2 tot 2,5 voltijdsequivalenten instaan voor het onderwijs aan ongeveer 12 tot 16 jongeren.

Het is jammer dat de gegeven subsidie onmiddellijk wordt uitgedrukt in lestijden. Het was precies de bedoeling van de nieuwe regelgeving om niet te vervallen in een schools keurslijf. Er wordt geteld op basis van het aantal erkende bedden en plaatsen en niet op basis van gemiddelden van jongeren die onderwijs kregen. Er worden geen lestijden maar wel middelen toegekend, om de dienst in staat te stellen om zo autonoom en flexibel mogelijk onderwijs te organiseren.

De stelling dat de leerlingen maar 2 lestijden zullen krijgen, gaat ook voorbij aan het feit dat onderwijs in zulke diensten geen onderwijs aan bed is. De meeste jongeren kunnen in groep onderwijs krijgen met behoud van een individuele benadering. Het is een doorgedreven gedifferentieerde benadering in kleine groepjes. Met deze regelgeving komen we in het basisonderwijs tegemoet aan een derde groep, namelijk de K-diensten, naast het ziekenhuisonderwijs en het tijdelijk onderwijs aan huis.

We hebben geprobeerd 2 elementen te combineren. Aan de ene kant moet de overheid het kader uittekenen en niet teveel in de plaats treden van de scholen. Men weet ter plaatse immers best wat de nood is van die kinderen. Anderzijds moeten we tegemoetkomen aan een fundamentele behoefte aan onderwijs in de K-diensten.

Voor het secundair onderwijs worden de lesurenpakketten voor de instellingen waar het type 5-onderwijs wordt georganiseerd met ingang van het schooljaar 2002-2003 met 5 percent verhoogd. Deze maatregel wordt getroffen voor het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4 in het algemeen, maar komt dus ook het secundaire ziekenhuisonderwijs ten goede.

Er werden nog bijkomende vragen gesteld over een stijging van de middelen in de toekomst. De middelen kunnen natuurlijk altijd nog stijgen, we

zullen gewoon volgend jaar moeten nagaan wat de effecten zijn van deze middelen in de K-diensten. Ik kan me echter voorstellen dat er zich door het ter beschikking stellen van deze middelen ook weer meer expertise zal ontwikkelen en dat de behoefte zeker niet zal verkleinen. Dat is volgens mij de realiteit. We zullen dan in de komende maanden en jaren moeten nagaan of die middelen volstaan om op een kwaliteitsvolle manier onderwijs te verstrekken aan de jongeren die daar verblijven. Op die discussie kan ik niet vooruitlopen, maar bij de begrotingsbespreking zullen we misschien al meer zicht hebben op de situatie.

Het gaat dus om iets dat reeds bestaat in die school. Het personeel bestaat uit contractuelen, mensen die contracten afsluiten met de instellingen. In heel veel gevallen zullen dat mensen zijn die er nu reeds aan het werk zijn en wier opdracht wordt uitgebreid.

De vraag van de heer Ramon is natuurlijk een vraag die in eerste instantie moet worden gesteld aan de initiatiefnemer van het project, de stad Antwerpen. Het project is wel gericht aan alle netten, niet alleen aan het eigen onderwijs. We houden dat uiteraard in de gaten. Ook voor ons is het interessant dat er zulke projecten tot stand komen, uitgaande van een bepaalde inrichtende macht of van bepaalde steden of regio's. Het is een interessant gegeven dat in de toekomst voor bepaalde doelgroepen misschien wel in bepaalde mate een oplossing kan bieden. Wij volgen dat niet dagelijks op, maar mijn medewerkers zullen op een bepaald moment wel samenkomen met de initiatiefnemers om de resultaten te bekijken.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, vooral wat het reguliere betreft. Het is belangrijk voor de sector dat het over reguliere middelen gaat en dat het budget zal verhogen. Ik raad u in ieder geval aan om hiermee rekening te houden in uw begroting 2003, want met de goedkeuring die minister Aelvoet vandaag gaf voor die bijkomende wedde zal het benodigde budget automatisch stijgen, en dan spreek ik nog niet over de expertise die los daarvan zal worden ontwikkeld.

Is het de bedoeling dat het personeel dan een bijsluiting krijgt, of gaat het gewoon om een contract tussen de instellingen en de onderwijskundigen, zoals dat vandaag het geval is ?

Ik wil u ook vragen naar de timing. Enerzijds zegt u dat dat opgenomen is in onderwijsdecreet XXIV, anderzijds zegt u dat u de K-diensten toch al op de

Heeren

hoogte zult brengen van de voorwaarden. Wordt dat dan geregeld via een omzendbrief ? Op welke manier wordt dit in september geïmplementeerd ?

Ik heb nog een laatste, niet onbelangrijke, vraag. Het bedrag van 28 miljoen frank dat vandaag gereserveerd is, blijft dat behouden, is dat vastgelegd en kan dat nog dit jaar worden besteed ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat kan in ieder geval dit jaar worden besteed. Voor 2003 wordt alleszins in hetzelfde bedrag voorzien, we zullen dan in de toekomst moeten uitmaken of dat voldoende is. Ik denk dat de maatregelen van minister Aelvoet daar inderdaad een invloed op kunnen hebben. We zien echter in heel de onderwijssector dat de aandacht voor zorg en voor al die problemen toeneemt, en dat heeft uiteraard ook gevolgen voor begrotingsbeslissingen en prioriteiten die op een bepaald moment moeten worden gelegd. Het is belangrijk dat we dat van heel nabij volgen, en dat we ook een antwoord formuleren op een eventueel stijgende behoefte.

Wat het personeel betreft, gaat het inderdaad om een contract tussen instelling en onderwijskundige, dus een contract dat moet worden afgesloten door de instelling zelf.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik hoop dat u erop toeziet dat de instelling de middelen ook effectief gebruikt voor onderwijs.

Minister Marleen Vanderpoorten : Uiteraard. Ik heb gezegd dat er daarvoor een verificatie zal gebeuren en dat er ook onderwijsinspectie zal zijn wat de inhoud betreft. Dat is geen probleem.

De middelen zijn vastgelegd en kunnen nog dit jaar worden aangewend. Dat is de reden waarom er eerstdaags een brief zal worden gestuurd aan instellingen die voor subsidies in aanmerking komen. Ze moeten gewoon de aanvraag tot subsidiëring indienen en kunnen dan nog dit jaar middelen krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Ook ik wil de minister bedanken voor haar antwoord. Ik heb nog een specifieke vraag. Er zijn heel wat specialisaties in de K-diensten, maar soms blijkt dat een bepaalde specialisatie slechts op een plaats wordt ingericht voor heel Vlaanderen. Ik gaf reeds het voorbeeld van de drugsverslaving, maar dat gaat ook op

voor andere problematieken. Dit brengt een bijkomend probleem met zich mee voor de nood aan verdere netwerking, voor de kostprijs om de contacten te kunnen onderhouden met de school waar de jongere ingeschreven is of was en voor de nazorg achteraf.

U zegt dat u de middelen toekent op basis van de erkende plaatsen en dat daartegenover zeker 2,5 leerkrachten staan. Het is goed dat u zegt dat de middelen flexibel mogen worden ingezet, maar door deze doorgedreven specialisatie zal toch ook weer meer aandacht moeten gaan naar middelen om die netwerking en die samenwerking verder uit te bouwen en te organiseren. Is daarvoor dan in niets specifiek voorzien ? Op welke basis zult u zich hierover verder informeren om er in een volgende ronde toch wel uitdrukkelijker in te voorzien ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik kan niet zeggen dat ik de sector grondig ken, maar ik heb wel een aantal contacten gehad met onderwijskundigen die in de K-diensten zijn tewerkgesteld. Net als u ben ik ook ter plaatse gaan kijken. Het is zeker mijn bedoeling om in de loop van volgend jaar opnieuw contact op te nemen met die mensen, omdat een en ander natuurlijk ook wel past in een algemene visie op buitengewoon onderwijs.

We zijn volop bezig met die algemene visie, omdat ook de mensen in het algemeen buitengewoon onderwijs behoefte hebben aan netwerkvorming. In de 'gewone' scholen voor buitengewoon onderwijs zijn er veel specialisaties en is er behoefte aan veel specialisaties. Tegelijkertijd zijn we volop bezig met het uitwerken van profielen rond zorgcoördinatoren. Dat past allemaal in de sfeer die nu heerst in het onderwijs : er is meer aandacht voor alles wat te maken heeft met zorg, extra noden, speciale onderwijsbehoeften en dergelijke.

Ik ben een zeer groot voorstander van het ontstaan van netwerken, omdat mensen met bepaalde ervaringen zeer veel van elkaar kunnen leren, veel meer dan van uiteenzettingen en cursussen die in extenso worden gegeven. Hoe we dat in de praktijk zullen aanpakken, zal in het najaar van 2002 met de mensen zelf moeten worden uitgepraat. Ik ben van plan om hen bij elkaar te brengen om hierover van gedachten te wisselen. Daarover kunnen we het hier nog hebben naar aanleiding van de begroting.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inzetbaarheid van doventolkuren in het onderwijs en specifiek het volwassenenonderwijs en het deeltijds onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inzetbaarheid van doventolkuren in het onderwijs en specifiek het volwassenenonderwijs en het deeltijds onderwijs.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit schooljaar is het zevende experimentele jaar waarin dove leerlingen binnen welbepaalde voorwaarden een beroep kunnen doen op de ondersteuning van een tolk. Volgens de omzendbrieven van het departement Onderwijs, zowel die van schooljaar 2001-2002 als van schooljaar 2002-2003, worden doventolkaanvragen enkel aanvaard indien ze betrekking hebben op het gewoon onderwijs met een volledig leerplan. Daar knelt het schoentje.

Het departement Welzijn biedt slechts een gedeeltelijke uitweg : alleen personen die een arbeids-overeenkomst hebben en dus een verloning krijgen, kunnen via het Vlaams Fonds een tegemoetkoming krijgen voor de tolkkosten wanneer zij een bijscholing willen volgen. Het is de bedoeling om dove werknemers alle mogelijke bijscholingskansen te geven in functie van de job die ze uitoefenen.

De moraal van het verhaal is dat een dove die geen werk heeft maar toch een nuttig diploma wil behalen via het deeltijds onderwijs of het volwassenenonderwijs, bijvoorbeeld om opvoeder te worden bij dove kinderen, van het departement Onderwijs geen tolk kan krijgen. Nochtans zou juist een doventolk die onderwijsvormen heel wat toegankelijker maken voor gehoorgestoorden.

Ik wil het nog hebben over iets dat hierbij aansluit. Dove kinderen die vandaag in het buitengewoon onderwijs zitten, 17 jaar oud zijn en een eerste kwalificatie halen, krijgen niet meer de mogelijk-

heid om nog een tweede kwalificatie te halen binnen dat buitengewoon onderwijs. Ze moeten zich daarvoor richten tot de alternerende beroepsopleiding.

Ik moet zeggen dat ik een beetje ontgoocheld was door het antwoord dat uw departement hierop had. Men zei dat het buitengewoon onderwijs reeds te veel geld kostte, en dat kinderen die reeds een eerste kwalificatie hebben maar andere wegen moeten bewandelen. Dat is natuurlijk heel frustrerend voor die kinderen. Ik mag niet veralgemenen, maar dove kinderen hebben vaak beperktere be-gaafdheden. Voor de anderen is het dan bijzonder jammer dat ze zich niet mogen bijscholen in het gewoon onderwijs. In die zin is er toch een grote discriminatie tussen dove kinderen en gewone kinderen, want gewone kinderen krijgen wel alle kansen binnen het onderwijs.

Mevrouw de minister, deelt u de mening dat de overheid ervoor moet zorgen dat elke dove leerling de mogelijkheid krijgt om onderwijs te genieten, vooral vanuit een emancipatorische gedachte, maar ook vanuit de filosofie dat levenslang leren ook voor die doelgroep in de praktijk moeten kunnen worden omgezet ?

Voorziet u in een uitbreiding van de onderwijsvormen die doven het recht geven om een tolk aan te vragen ? Indien dat zo is, waaruit zal die uitbreiding bestaan ? Indien dat niet het geval is, zou ik graag uw argumentatie horen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats moet ernaar worden gestreefd om elke leerling van het leerplichtonderwijs en elke student van het hoger onderwijs in de meest optimale omstandigheden onderwijs te laten genieten.

Voor doven en gehoorgestoorden worden hiervoor steeds meer middelen ingezet. Mevrouw Heeren, u stelt straks ook nog een andere vraag over doventolkenprojecten. In mijn antwoord daarop zal ik een aantal cijfers geven over budgetten en dergelijke. Daaruit zal blijken dat het budget voor gebarentolken en schrijftolken werd opgetrokken van 300.000 frank in 1996 tot 9,4 miljoen frank in het schooljaar 2001-2002. Deze budgettaire stijging ging echter niet gepaard met een verhoging van het aantal beschikbare tolken. Men slaagt er dus blijkbaar niet in om het toegekende aantal tolkuren daadwerkelijk in te vullen.

Vanderpoorten

Ik ben er me wel bewust van dat, vooral in het kader van levenslang en levensbreed leren, ook deze onderwijsvormen, dus alles wat te maken heeft met volwassenenonderwijs, moeten kunnen worden opgenomen in het project. Zolang echter het probleem van dit tekort niet verholpen is, heeft het weinig zin om het volwassenenonderwijs en het deeltijds onderwijs nog in het project te betrekken. De spoeling zal dan alleen maar dunner worden, en de prioriteit ligt toch bij het leerplichtonderwijs.

Mijn diensten overleggen wel met het Vlaams Fonds en met de organiserende VZW om te proberen zoveel mogelijk aan dit tekort tegemoet te komen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik heb straks inderdaad nog een vraag over het aanbod van de tolken. Ik deel echter uw mening niet, het is geen welles-nietesspelletje.

Ik betreur dat de weinigen die vandaag een beroep doen op doventolken voor het deeltijds onderwijs en het volwassenenonderwijs, van de overheid geen enkele ondersteuning krijgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een overleg met de Brusselse partners over het gelijkekansen-decreet-I

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een overleg met de Brusselse partners over het gelijkekansen-decreet-I.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, we hebben onlangs in deze commissie de bespreking van het gelijkekansen-decreet-I afgerond en het in de plenaire vergadering goedgekeurd.

Mevrouw de minister, tijdens die bespreking hebt u verklaard dat u de problematiek van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel zou bekijken. Ik citeer uit het eindverslag : de minister van Onderwijs 'wil hierover gesprekken aangaan met de traditionele partners zoals schooldirecties en vakbonden, dit in het kader van de gesprekken die over het basisonderwijs worden gevoerd en in september 2002 al worden afgerond'.

Ik heb contacten met een aantal mensen uit de Brusselse onderwijssector, zowel mensen van schoolbesturen en inrichtende machten als van vakbonden. Uit die veelvuldige contacten blijkt dat niemand van hen betrokken is bij een dergelijk overleg. Daarom wil ik u de volgende vragen stellen. Gaat het om een gestructureerd gesprek over de Brusselse Nederlandstalige scholen ? Over welke thema's gaat het ? Hoever staan de gesprekken met het Brusselse werkveld, die u denkt af te ronden in september 2002 ? Wat is het doel van deze gesprekken ? Wie zijn de gesprekspartners en waar vinden de besprekingen plaats ? Zal hierover een rapport aan het parlement worden voorgelegd ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb reeds enkele keren gezegd dat ik in de rand van de 'Ronde van Vlaanderen' een informeel gesprek heb gehad met een aantal Brusselse schoolbesturen. Het is misschien goed dat ik hier even verder op inga. Ik heb in de voorbije maanden een 'Ronde van Vlaanderen' georganiseerd, waarop alle schoolbesturen van het basisonderwijs en het secundair onderwijs werden uitgenodigd. Dat gebeurde per regio : voor het secundair onderwijs was dat per provincie en voor het basisonderwijs was er nog een verdere opsplitsing.

Op een bepaald moment, bij de Brabantse sessie, ben ik in de rand van die contacten aangesproken door besturen van Brussel en omgeving. Men zei mij toen dat het zinvol zou zijn om over de heel specifieke situatie van Brussel nog eens apart van gedachten te wisselen. Het gaat dan niet alleen over een aantal maatregelen die gelden voor alle scholen en problemen die zich in alle scholen voordoen maar over zaken die toch wel heel specifiek zijn voor de Brusselse situatie.

Ik heb tegen die besturen gezegd dat ik in de loop van september met hen nog een aparte vergadering zou beleggen, om het dan specifiek over die Brusselse situatie te hebben. Ik heb dat hier in de com-

Vanderpoorten

missie enkele keren vermeld toen het ging over gelijke onderwijskansen, omdat zich ter zake nog een aantal specifieke knelpunten voordoen in Brussel.

Het blijft mijn bedoeling om in september met de Brusselse schoolbesturen een vergadering te beleggen. Het is dan de gewoonte dat ik een inleiding geef over een aantal specifieke problemen die volgens mij belangrijk zijn voor hen, maar vooral dat er dan veel tijd wordt uitgetrokken om hen vragen te laten stellen, suggesties te laten doen en opmerkingen te laten maken. Soms kan ik daar onmiddellijk op antwoorden, dat is afhankelijk van de aard van die opmerkingen en suggesties. Vaak reiken ze me elementen aan om in het beleid rekening mee te houden, die ik dan in gedachten houd bij latere vergaderingen.

Tijdens deze vergadering zal het dus zeker gaan over de implementatie van gelijke onderwijskansen en over de knelpunten die er zijn. Een van die knelpunten zijn de Brusselse scholen. Het zal bovendien specifiek gaan over de hertekening van het onderwijslandschap. U weet dat we in het basisonderwijs willen evolueren tot schoolgemeenschappen en de situatie in Brussel zal in dat verband ook weer specifieker zijn dan in de rest van Vlaanderen. Er kan dus over allerlei onderwerpen worden gepraat. Ik stel de agenda op, maar de vergadering beperkt zich niet tot de onderwerpen die daarin staan vermeld.

Ik ervaar de informele gesprekken als een meerwaarde. Ze kunnen het beleid in een bepaalde richting sturen. Het is de taak van de minister om rekening te houden met de knelpunten en problemen die op het onderwijsveld worden ervaren. Ik gebruik de gesprekken om mijn beleid bij te sturen of uit te breiden.

Over het basisonderwijslandschap zijn al een aantal gesprekken gevoerd met de directies. We hebben ervoor gezorgd dat er ook directies uit Brussel aanwezig zijn tijdens die gesprekken. Zo vermijden we dat de specifieke Brusselse problematiek niet ter sprake komt.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, ik had ook gevraagd of u over dit overleg een rapport aan het parlement kunt voorleggen. Kunnen we dat hier bespreken, of moeten we u daarover ondervragen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik kan veel rapporten voorleggen. Ik kan u verslagen van alle mogelijke vergaderingen voorleggen. Dat is echter niet de bedoeling. Op het ogenblik dat bepaalde zaken aan het parlement worden voorgelegd, kan wat directies hebben gezegd natuurlijk wel ter sprake komen. Het is echter niet de bedoeling dat ik van alle informele contacten verslag uitbreng in de commissie. Als daarover vragen worden gesteld, ben ik natuurlijk altijd bereid om daarop te antwoorden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de loonsverhoging van de directies basisonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de loonsverhoging van de directies basisonderwijs.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in CAO VI staat dat directies van basisscholen die 350 of meer leerlingen hebben, een jaarlijkse brutoloonsverhoging krijgen van 50.000 frank of 1.239,46 euro. De loonsverhoging voor de directies wordt dus verbonden met de schoolgrootte. Directeur zijn van een basisschool is vandaag een erg zware opdracht. De directeur is niet alleen de manager van de school. Hij is ook opvoeder, sociaal assistent, psycholoog en nog meer. Bovendien is een directeur van een kleine school niet altijd klasvrij. Soms doet hij ook dienst als loodgieter, als tuinman, als administratieve kracht of als klusjesman. Hij zorgt in die kleine scholen ook vaak voor de kinderopvang en voor de animatie op schoolfeesten. Dergelijke directeurs zijn vakspecialisten met een zeer polyvalent en flexibel profiel. Dat geldt uiteraard ook voor directrices. Hun jobbeschrijving is zeer uitgebreid.

Waarom wordt er een onderscheid gemaakt tussen directies ? Dat is eigenlijk het onderwerp van mijn vraag om uitleg. Taaklast kan toch niet worden gemeten aan de schoolgrootte. Of iemand nu direc-

Grouwels

teur is van een grote of een kleine school, de te leveren inspanningen zijn er niet minder om.

We stellen vast dat bij het uitwerken van de maatregel totaal geen rekening werd gehouden met de Brusselse situatie. Tot nu toe werden voor Brussel specifieke normen gehanteerd. Brussel telt 116 gewone basisscholen en autonome kleuterscholen. Van al die scholen komen slechts 2 directies in aanmerking voor de loonsverhoging.

Het beleid voor Brussel is steeds geweest dat kleine scholen werden ondersteund, onder andere door de Brusselnormen. Dat was niet alleen om het Nederlandstalige net in stand te kunnen houden, maar ook omwille van de complexe situatie in de Brusselse scholen. De directies zijn daar nu een beetje de dupe van. Had men voor Brussel de leerlingennorm niet moeten aanpassen op basis van de Brusselnormen ?

De Brusselse leerlingenpopulatie is zeer gevarieerd. Er is een grote verscheidenheid aan talen en culturen in de Brusselse scholen. De communicatie met de ouders verloopt vaak moeizaam en contacten met ouders zijn in Brussel niet te onderschatten inspanningen voor de directies. De middelen zijn erg beperkt. Veel Brusselse basisscholen kunnen amper het hoofd boven water houden. Dat komt mede door de lage basisfinanciering, maar dat is een algemeen probleem. Een herwaardering van alle directies van het basisonderwijs is broodnodig.

Waarom wordt er een onderscheid gemaakt tussen de directies voor de loonmaatregel in CAO VI ? Is er bij het nemen van deze maatregel rekening gehouden met de Brusselse situatie ? Is 2 directies op 116 niet bijzonder weinig ? Zal er een uitvoeringsbesluit komen waarin rekening wordt gehouden met de Brusselse normen ?

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Toen ik over deze kwestie las in de krant, was ik een beetje verrast. Ik denk dat er argumenten zijn om de loonsverhoging niet te koppelen aan het leerlingenaantal. We mogen echter niet vergeten dat deze regeling in CAO VI staat en dat de vakbonden ze dus hebben aanvaard. Toch blijf ik ervan overtuigd dat er een goede directeursfunctieomschrijving moet komen en dat daar een degelijk loon tegenover moet staan. We kunnen het niet maken om van een directeur altijd meer inspanningen te vragen en daar

een laag loon tegenover te plaatsen. Er moet een duidelijke functieomschrijving komen, net als een duidelijk loon, in de plaats van de directies nog eens extra te belasten en die belasting af te kopen via een extra stimulans. Ik heb dus mijn vragen bij de huidige regeling.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Er is onder leiding van de heer De Cock een rondetafelconferentie over personeel en directies geweest. Het middenkader rond de directeur moet worden versterkt. Misschien is het bijvoorbeeld nuttig dat in grote Brusselse scholen de functie van maatschappelijk assistent wordt ingevoerd. We moeten misschien meer in die richting denken dan aan het geven van een loonsverhoging.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit zijn belangrijke vragen. In de loop van de volgende maanden zullen we het basisonderwijslandschap hertekenen en daarbij zal de plaats van de directie ook heel nauwgezet moeten worden bekeken, beschreven en gedefinieerd. Ik vind dat een grote uitdaging, want iedereen weet dat scholen die goed functioneren, heel vaak scholen met een goede leiding zijn. Er hangt dus ongelooflijk veel af van de manier waarop de directie haar functie invult. Die invulling wordt uiteraard niet bepaald door 20.000 of 50.000 frank extra te geven. We zijn ons daarvan bewust. Die loonsverhoging is eerder bedoeld om aan te geven dat de lonen van de directies in het basisonderwijs in de toekomst opnieuw moeten worden bekeken.

De loonsverhoging voor de directeurs van het basisonderwijs vanaf 1 september 2002 loopt enigszins vooruit op de Hay-loonstudie. In deze studie staat de aanbeveling dat de directies een sterke loonsverhoging moeten krijgen die gepaard gaat met een grotere professionalisering van deze bestuursfuncties. De taken van directies die mevrouw Grouwels heeft opgenoemd, doen immers ook bij de directies de behoefte ontstaan aan extra vorming en begeleiding. In de studie staat ook dat er een aanzet tot differentiatie moet worden gegeven.

De eerste loonsverhoging, waarvan de modaliteiten werden vastgelegd in CAO VI, moet dan ook worden gezien als slechts een eerste stap in deze richting. Het minimum van 350 leerlingen is bedoeld als stimulans om basisscholen ertoe aan te zetten

Vanderpoorten

grotere bestuurseenheden te vormen en te blijven. Dat past allemaal in de context van de hertekening van het basisonderwijslandschap.

Op dit ogenblik wordt met de tweede fase van de Hay-loonstudie gestart. Die zal worden beëindigd in de tweede helft van december 2002. In de eerste fase van de loonstudie werd aangetoond dat de directeurs van het basisonderwijs onvoldoende worden betaald. In de tweede fase zal worden onderzocht hoe de loonstructuur voor de directeurs van het basisonderwijs moet worden herzien. Het instrument dat daarvoor zal worden gebruikt, is de Hay-functieweging. Daarbij zullen verschillende aspecten worden bekeken.

De problematiek van de loonsverhoging van de directeurs komt aan bod in de context van de volgende CAO. Dat is overeengekomen in CAO VI.

Zoals eerder gezegd, worden bij de Hay-functieweging verschillende aspecten bekeken. Ook de pedagogische en administratieve omkadering zouden daar deel van kunnen uitmaken. Veel schooldirecteurs zeggen mij overigens dat ze een betere omkadering verkiezen boven een loonsverhoging. De basisscholen in Brussel krijgen reeds op verschillende vlakken een aparte behandeling. Zo vallen ze onder de gunstigste categorie normen, de A-categorie, voor rationalisatie en programmatie. De les-tijdschalen voor de Brusselse scholen zijn gunstiger dan voor de rest van Vlaanderen, waardoor ze over een gunstiger omkadering kunnen beschikken. Een directeur van een Brusselse basisschool is bovendien reeds klasvrij vanaf 100 leerlingen in de plaats van vanaf 180 leerlingen. De directies van de Brusselse basisscholen die niet aan het aantal van 350 leerlingen komen, krijgen een loonsverhoging van 20.000 frank.

Uit de tweede fase van het onderzoek, die betrekking heeft op de mogelijke nieuwe loonstructuur voor de directeurs van het basisonderwijs, zal blijken of het opportuun is om voor de directeurs van de Brusselse scholen in extra criteria te voorzien.

Er zal in de toekomst dus een en ander gebeuren. Er zal worden gestreefd naar samenwerking in de context van de hertekening van het basisonderwijslandschap en ook het middenkader dat eventueel ondersteuning kan bieden, zal worden bekeken. Er zal worden gewerkt aan bestuurlijke grootheid, efficiëntie en gebruik van middelen. Daarnaast zal het zuivere loonaspect in de studie en in COA VII aan bod komen.

Als er al iets moet worden gedaan aan de lonen van directies in het onderwijs, moet er eerst iets worden gedaan aan de lonen van de directies van het basisonderwijs. Het is niet de eerste keer dat ik dat zeg.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ben blij dat de minister van plan is een echte loonpolitiek te voeren voor de directies. Ik vind dat die er snel moet komen. Ook de aanbeveling over het middenkader steunen we. Er is heel veel behoefte aan in de scholen. Ik snap echter nog steeds niet waarom men zich voor Brussel niet heeft gebaseerd op de Brusselnormen. Die vraag is nog niet beantwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het experimentele doventolkenproject

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het experimentele doventolkenproject.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het recht op kwalitatief onderwijs is een basisrecht dat we voor iedereen erkennen. Spijtig genoeg leidt de toegankelijkheid van het onderwijs voor dove kinderen tot heel wat problemen. We stellen vast dat heel wat dove kinderen – zeker in het middelbaar onderwijs – kiezen voor het horend onderwijs met de hulp van een tolk in de plaats van voor het buitengewoon aangepast dovenonderwijs. Dat is een positieve tendens die heeft te maken met de beperkte keuzemogelijkheden die de dove kinderen in het buitengewoon secundair onderwijs hebben.

Waar knelt nu het schoentje ? Die dove kinderen hebben een tolk nodig als ze in het gewoon onderwijs terechtkomen. Het schooljaar 2002-2003 zal het zevende schooljaar zijn dat er een experiment loopt waarbij dove kinderen onder bepaalde voorwaarden een beroep kunnen doen op de ondersteuning van een tolk. Ik vind dat de overheid na 7

Heeren

jaar in staat moet zijn om een evaluatie te maken en het experiment om te zetten in een structureel project.

Op dit ogenblik is het nog steeds zo dat dove kinderen die zich integreren in het gewoon onderwijs, slechts enkele tolkuren krijgen. Toch moeten ze een volledig lessenpakket volgen. De overheid schernt vaak met het argument dat ze vreest dat het budget om tolken in het regulier onderwijs te financieren, zal escaleren als er meer uren worden toegestaan. Ik wil dat onmiddellijk nuanceren. Ik vind die vrees ongegrond, want de praktijk bewijst dat de toename van leerlingen die een aanvraag indienen voor gebarentaaltolkuren, zeer beperkt blijft. Die leerlingen hebben echter ook het recht om onderwijs te volgen in de meest optimale omstandigheden.

Een tweede argument is dat de oorzaak in de sector zelf moet worden gezocht, omdat er een groot tekort aan tolken is. Als we het echter belangrijk vinden dat dove kinderen in het gewone onderwijs worden opgenomen, dan moet de overheid meehelpen zoeken naar oplossingen. Ik heb de indruk dat de overheid voor deze vraag zelf doof blijft.

De tolken moeten vandaag op zelfstandige basis werken. Als er contracten zouden worden aangeboden, zou het veel interessanter zijn om voor de job te kiezen. Het leidt tot een hoger rendement en het maakt de job aantrekkelijker. Een andere mogelijkheid is een betere inzet van de tolken. In plaats van tolken in te zetten in het lager onderwijs, kunnen ze beter alleen worden ingezet in het secundair en hoger onderwijs. Ik heb begrepen dat u de deur niet wilt openzetten voor tolken in volwassenenonderwijs.

Het is een feit dat de overheid niets heeft gedaan om de tolkenopleiding aantrekkelijker te maken, zodat studenten er bewuster voor zouden kiezen. De tolkenopleiding zou meer moeten worden gedifferentieerd aan de hand van een tolkenprofiel. Tolken in het lager, middelbaar of hoger onderwijs vraagt andere competenties. Ik stel vast dat de overheid totaal in gebreke blijft. Integendeel, de sector moet de problemen zelf maar oplossen. Dat is een houding die ik betreur.

We hebben het hier de voorbije maanden gehad over gelijke kansen in het onderwijs. Daar is ook veel aandacht aan besteed in de media. Ouders die een doof kind hebben, zijn bijzonder ongelukkig omdat ze in de kou blijven staan. Het gaat over een

kleine groep, maar daarvoor wil ik een spreekbuis zijn. Ze krijgen nergens gehoor. Ze moeten zelf extra tolkuren bijbetalen, wat uiteraard niet iedereen kan.

Mevrouw de minister, ik had dan ook graag een antwoord gekregen op een aantal vragen. Wat zijn de resultaten van het experimentele karakter van het doventolkenproject ? Hoeveel leerlingen konden er in het verleden een beroep op doen ? Hoeveel tolken werden er ingeschakeld ? Welke knelpunten erkent u ? Op welke manier is het project de voorbije 7 jaar bijgestuurd ? Wanneer komt er een regeling waarbij dove leerlingen recht hebben op tolkuren om volwaardig te kunnen participeren in ons onderwijs ? Vandaag bestaat bijvoorbeeld de mogelijkheid om in het hoger onderwijs 30 uur pedagogische hulp buiten de lessen aan te bieden per student per week, zonder dat er sprake is van een maximum aantal studenten. Hoelang blijft het doventolkenproject nog in een experimentele fase zitten, vooraleer de overheid overtuigd is dat dove kinderen ook recht hebben op onderwijs ? Welke timing stelt u voorop ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de school- en academiejaren 1996-1997 en 1997-1998 voorzag mijn voorganger in een beperkt budget voor de ondersteuning van respectievelijk 2 en 4 leerlingen. Het doventolkenexperiment in zijn huidige vorm werd opgestart vanaf het schooljaar 1998-1999 en loopt momenteel dus 4 schooljaren. De overheid levert hiervoor al enkele jaren inspanningen. Ik geef u enkele cijfers. In 1996-1997 waren 2 leerlingen betrokken. Het budget bedroeg toen 300.000 frank. In 1999-2000 was het budget opgelopen tot 6 miljoen frank. Het ging toen over 24 leerlingen. In 2000-2001 ging het over 29 leerlingen en was het budget net geen 6 miljoen frank. In 2001-2002 maakten 33 leerlingen gebruik van gebarentolken en 23 van schrijftolken. Het budget bedroeg in het totaal ongeveer 9 miljoen frank.

Het aantal toegekende uren is ook gebaseerd op het aantal uren dat de organiserende VZW als haalbaar zag. Het is niet zinvol om een budget vrij te maken voor meer uren dan invulbaar zijn door de uitvoerder. Op deze manier zouden er verwachtingen worden gecreëerd die later niet worden ingevuld.

Voor het schooljaar 2000-2001 was er een terugval in het aantal toegekende tolkuren. Dit was het ge-

Vanderpoorten

volg van het gevoelig optrekken van de tolkvergoedingen en de werkingsmiddelen voor de organiserende VZW. Desondanks werden er nog meer uren toegekend dan er werden ingevuld in het schooljaar 1999-2000. Voor het schooljaar 2002-2003 werden er momenteel reeds 70 aanvragen voor tolkondersteuning ingediend. Dit is een stijging van 25 percent in vergelijking met 2001-2002. Ook voor volgend schooljaar is in een substantiële verhoging van het aantal toe te kennen tolkuren voorzien. Ik heb me geëngageerd om hiertoe de nodige budgetten vrij te maken.

Over het aantal ingeschakelde tolken zijn geen gegevens beschikbaar, omdat de bemiddeling voor de gebarentaaltolken gebeurt door een organiserende VZW en voor de schrijftolken door de gastscholen. Ik som de 2 voornaamste knelpunten op die worden vastgesteld. Ten eerste is er een tekort aan actieve, door het Vlaams Fonds erkende gebarentaaltolken en ten tweede schort er iets aan het opleidingsniveau van sommige tolken.

Het project werd bijgestuurd door een substantiële, realistische verhoging van het budget en de tolkuren, het optrekken van de tolkvergoeding met ingang van 1 januari 2000 in navolging van het Vlaams Fonds, het optrekken van de kilometervergoeding voor gebarentaaltolken en de inbouw van een kwaliteitsdrempel voor de schrijftolken. De minimale diplomavereiste is een diploma hoger onderwijs van 1 cyclus met volledig leerplan.

Ik wil niet vooruitlopen op de reguliere werking en de structurele inbedding in het onderwijs. De verdere discussie wordt samen met de discussie rond het GON meegenomen in 'Maatwerk in samenspraak'.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, uw antwoord ontgoocht me. Velen van ons onderschrijven de integratievisie en ik ben de eerste om te zeggen dat dit zijn prijs heeft. Ik vind het echter niet meer dan normaal dat de budgetten de voorbije jaren zijn verhoogd. Als er meer aanbod is, zal de vraag natuurlijk ook stijgen. Vandaag is de vraag groter dan het aanbod, maar rond het aanbod doet de overheid helemaal niets.

Ten tweede ben ik ontgoocht omdat u zegt niet te willen vooruitlopen op het debat 'Maatwerk in samenspraak'. Ik wil wel geloven dat er tijdens deze regeerperiode nog een ontwerp van decreet

zal komen, maar mijn realiteitszin leert me dat die kans bijzonder klein is. Binnen 5 jaar zal dit nog altijd een experiment zijn en daar zijn de dove kinderen en hun ouders de dupe van. Dit staat haaks op de integratievisie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Zoals u ontgoocht bent in mijn antwoord, ben ik ontgoocht over de vraag. Er moeten altijd prioriteiten worden gesteld en elk commissielid heeft er andere. U moet echter realistisch blijven. Ik zou graag hebben dat deze commissie nadenkt over wat nu absoluut het meest noodzakelijk is en waarover de visie al het verst is gevormd, en bekijkt wat er op het veld al is gebeurd. We zijn volop bezig met het integratiebeleid rond buitengewoon onderwijs. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Er worden ook steeds meer middelen gegeven voor doventolken en er worden meer tolkuren ingericht. U hebt dus weinig redenen om ontgoocht te zijn in mijn antwoord. Ik raad u aan om in het zomerreces voor uzelf prioriteiten vast te stellen. Het is ongeloofwaardig om op alle vlakken steeds meer geld te vragen.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, ik neem dit niet. Dit project werd in de vorige zittingsperiode door iedereen goedgekeurd. Het gaat om een kleine groep, maar ik vind dat een prioriteit. Sommigen liggen daar niet wakker van, maar ik wel en ik heb zelf geen doof kind.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de brandveiligheid van schoolgebouwen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebrek aan brandveiligheid in scholen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de brandveiligheid van schoolgebouwen en van de heer Martens tot minister Vanderpoorten, over het gebrek aan brandveiligheid in scholen.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, volgens de brandweer zijn minstens 7 op 10 tien scholen in ons land niet brandveilig. Uit de recentste brandweerverslagen blijkt dat de brandveiligheid in oude schoolgebouwen regelmatig te wensen over laat. In 7 op de 10 gebouwen moeten er grotere of kleinere aanpassingswerken gebeuren om de veiligheid van de leerlingen te garanderen.

De regering is daarvan op de hoogte. Tijdens het schooljaar 1999-2000 liet ze immers door de onderwijsinspectie ook de controle van de gebouwen uitvoeren. Daaruit bleek al dat een kwart van de middelbare scholen en 15 percent van de kleuter- en lagere scholen niet voldoet aan de norm van brandveiligheid. Vanaf 1 september moeten de scholen een veiligheidscoördinator aanstellen. Die moet regelmatig nagaan of het schoolgebouw, de klaslokalen, het lesmateriaal en de speeltuigen in orde zijn en aan de veiligheidsvoorschriften beantwoorden. Dat is een goede zaak. Denken we maar aan het dramatisch voorval van enkele weken geleden, waarbij een jongetje onder een omgekantelde kast terechtkwam. Later bleek dat die kast niet stabiel was.

De koepel van het gemeenschapsonderwijs heeft vorig jaar al een gemeenschappelijke preventiedienst opgericht, waarop alle scholen uit het gemeenschapsonderwijs een beroep kunnen doen. Het katholiek onderwijs moet zelf op zoek naar een preventiecoördinator. Voor de scholen is het alvast geen gemakkelijke opdracht om een vrijwilliger te vinden die de school wil inspecteren. Be-doeling is dat de preventiecoördinator uit het leraarskorps komt. Daardoor moet de directie op zoek naar een vervanging tijdens de uren dat de leerkracht zijn controletaak uitvoert ofwel moet hij het buiten de uren doen. Bovendien zal de leraar een grondige opleiding moeten krijgen. We kunnen ons ook vragen stellen bij de objectiviteit van een leraar die in de school les geeft. De gevolgen van een negatieve beoordeling kunnen ver gaan en kunnen verstrekken financiële gevolgen hebben.

Om al deze redenen wil ik enkele vragen stellen. Mevrouw de minister, wat wilt u veranderen aan de huidige situatie ? Wat is de precieze functie van de preventiecoördinatoren ? Krijgen ze een specifieke opleiding ? Hoe ziet hun werk eruit ? Welk gevolg wordt er gegeven aan hun vaststellingen ? Hoe zult u optreden tegen scholen die niet in orde zijn met de brandveiligheid ? Hoe objectief is een preventiecoördinator die aan de school is gebonden ? Zou het niet beter zijn om de scholen te laten controleren door de brandweer ? Die kan dan een rapport opmaken, waardoor de school kan worden ver-

plicht maatregelen te nemen. Wie zal de kosten dragen ? Een horecazaak bijvoorbeeld moet daar zelf voor opdraaien, maar het onderwijs is geen profitinstelling.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de vraag van mevrouw Merckx over brandveiligheid sluit aan bij het infrastructuurbeleid van het Vlaams onderwijs. Dat beleid komt vooral neer op een verdeling van de middelen met 15 percent voor het gemeenschapsonderwijs en de rest voor de DIGO. Verder kunnen we niet spreken van enig beleid of van veel prioriteiten. Ik weet dat ik een risico loop om zoiets te zeggen als ik denk aan uw reactie van daarnet op mevrouw Heeren.

De prioriteit van de voorbije jaren – ook van vóór u minister werd – lag bij werkgelegenheid en daar zijn goede redenen voor. Er was echter te weinig aandacht voor infrastructuur. In het kader van de rondetafelconferentie is een vergelijking gemaakt op internationaal vlak. In vergelijking met de OESO-landen wordt er bij ons veel te weinig geïnvesteerd : 2,9 percent van de begroting gaat naar infrastructuur. Dat is ondermaats. De problematiek komt trouwens ook aan bod in de studie objectieveerbare verschillen.

We blijven zitten met een probleem van kwaliteitsvolle schoolgebouwen. Ik denk bijvoorbeeld aan de nodige functionele ruimte, aan veiligheid en brandveiligheid, het langdurig gebruik van noodconstructies, zoals containerklassen en de bouwfysische toestand van de schoolgebouwen. De enveloppe is vooral gebaseerd op het aantal leerlingen en enkele kostenparameters. Met een aantal elementen wordt geen rekening gehouden, zoals een strengere milieureglementering, rationeel energieverbruik, de veiligheidscoördinatie op bouwwerken, enzovoort. De infrastructuur zal naarmate de tijd vordert dan ook steeds meer vragen oproepen en voorwerp van kritiek zijn.

Ik wil me aansluiten bij de vragen van mevrouw Merckx. Een school moet beschikken over een attest voor brandveiligheid. Dat is iets waar de burgemeester en de brandweercommandant bevoegd voor zijn. Die attesten worden vaak opgemaakt met heel wat goodwill.

Wat is de stand van zaken ? Hoeveel scholen blijven lesgeven zonder dat ze over dit attest beschikken, of terwijl het hen werd verleend onder strenge voorwaarden ? Geeft de DIGO prioriteit aan

Martens

bouw- of renovatieaanvragen van scholen die geen of een beperkt attest hebben ? Wat is de gemiddelde wachttijd ? Welk deel van de middelen van de DIGO gaat naar dit soort dossiers ? Als er zich een ongeval voordoet in een school waarvan de aanvraag niet werd ingewilligd, wat is dan de verantwoordelijkheid van de overheid ?

De heer André Moreau : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik vestig de aandacht op het door mevrouw Merckx aangehaalde percentage : 7 scholen op de 10, of 70 percent, zouden brandonveilig zijn. Als dat werkelijk zo is, moet daar natuurlijk iets aan worden gedaan.

De gemeentelijke en provinciale scholen worden normaal geïnspecteerd door de brandweercommandant, die een brandveiligheidsattest opstelt. Daarbij komen potentiële gevaren aan het licht. In het algemeen zorgt de lokale overheid dan voor een oplossing voor die risicosituaties. Dat is allemaal niet nieuw. Ik geloof daarom niet dat er in het gemeentelijk en provinciaal onderwijs veel onveilige scholen zijn, en vraag me af waar die 70 percent dan zit. Is dit een probleem van de katholieke scholen of van het gemeenschapsonderwijs ? (*Ruimoer*)

Ik ben zeer goed vertrouwd met de situatie in het gemeentelijk onderwijs.

De voorzitter : Wat een geluk dat de heer Sannen niet aanwezig is.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mevrouw Merckx, in uw vraag vermeldde u een systematisch onderzoek van de onderwijsinspectie naar de toestand van de gebouwen. Die verwijzing is niet helemaal juist.

Bij schooldoorlichtingen onderzoekt de onderwijsinspectie of en hoe de scholen de wet over het welzijn toepassen. In het kader van de brandveiligheid gaat de inspectie na of de aanbevelingen van de brandweer worden uitgevoerd.

Het verslag van de onderwijsinspectie 'De Onderwijsspiegel 1999-2000' gaat uitsluitend over de doorgelichte scholen, en werd opgesteld met het hoger vermelde doel. Het is niet gerechtvaardigd van de gegevens in dit verslag percentages af te leiden die betrekking hebben op het hele Vlaamse onderwijsnet. Het is eveneens onjuist in algemene zin te spreken over 'het niet voldoen aan de brandveiligheidsnormen'.

Mijn antwoord moet worden gezien vanuit dat standpunt.

De veranderingen die ik nastreef, situeren zich op het vlak van de ondersteuning van de scholen en centra. De toekenning van een extra enveloppe, uitgedrukt in uren, moet ervoor zorgen dat de scholen over deskundigheid beschikken om het veiligheidsdossier te volgen en te begeleiden. Daarbij wordt rekening gehouden met de omvang van de school en de aard van het geboden onderwijs. Dit wordt wellicht een van de moeilijkste elementen bij het opstellen van de begroting van 2003.

De opdracht van de preventiecoördinatoren, bijvoorbeeld in het gemeenschapsonderwijs, vloeit voort uit de welzijnswet, die bepaalt dat de werkgevers preventieadviseurs aanstellen. De opleiding van dergelijke preventieadviseurs is in dezelfde wet geregeld.

De preventieadviseur heeft een onafhankelijke positie tegenover de werkgever en wordt belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen inzake welzijn en veiligheid. Hij heeft een aantal formele opdrachten, onder meer een jaarlijks verslag, en vooral een stimulerende en sturende opdracht. De werkgever wordt dus geacht rekening te houden met zijn aanbevelingen en adviezen.

De overheid zal geen strenger beleid voeren tegenover scholen die in gebreke blijven. Dit betekent dat – net zoals tot nu toe het geval was – scholen naargelang van hun tekorten een sanctie kunnen krijgen, inclusief de intrekking van de subsidies. Doorgaans loopt het niet zo'n vaart, en is een duidelijk voorbehoud inzake verdere erkenning voldoende om de schoolbesturen ertoe aan te zetten onmiddellijk de nodige maatregelen te treffen.

De functie van een preventieadviseur is wettelijk geregeld, net als zijn autonomie. Het is geen tegenstrijdigheid dat aan een school een sanctie kan worden opgelegd, ook al is er een preventieadviseur actief.

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de onderwijsoverheid om opdrachten toe te wijzen aan de brandweerkorpsen. Overigens bezoekt de plaatselijke brandweer wel degelijk geregeld de scholen omwille van de brandweerverslagen.

Ik heb geen cijfers over het aantal scholen zonder of met een beperkt brandweerattest. Het schoolbestuur is de eerste verantwoordelijke voor de brandveiligheid en moet de plaatselijke brandweer vra-

Vanderpoorten

gen hier toezicht op te houden. Na controle stelt de brandweer een genuanceerd verslag op, geen attest, waarin van de school al dan niet kan worden geëist maatregelen te nemen.

Het departement Onderwijs voert dan ook geen systematische controles uit inzake welzijn, veiligheid en hygiëne. Deze aspecten komen wel aan bod bij schooldoorlichtingen. De evaluatie wordt omgezet in de inspectie-index 'Veiligheid en welzijn op school'. Die index is opgesteld door de onderwijsinspectie en de federale technische arbeidsinspectie. Het is onjuist om op basis van die jaarlijkse gegevens conclusies te trekken over de algemene toestand van de Vlaamse scholen.

De inspecties door het departement Onderwijs betreffen niet de veiligheid in de strikte zin van het woord. De administratie is bevoegd noch competent om de brandveiligheid te beoordelen.

De Vlaamse regering bepaalde in haar besluit van 2 februari 2002 dat de inspectie een marginale controle uitoefent op de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en woonbaarheid, en tevens onderzoekt of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen hebben vastgesteld en of alle wettelijk vereiste veiligheidsattesten werden afgeleverd.

De algemene regel voor de behandeling van bouw- of verbouwdossiers door de DIGO is dat de chronologische volgorde wordt geëerbiedigd. Dit basisprincipe strookt met een beginsel van het behoorlijk bestuur, met name de redelijkheid. De raad van bestuur voorzag evenwel in een aantal mogelijke afwijkingen, met name voor de aankoop van een gebouw, voor de installatie of renovatie van sanitaire blokken en voor werken in verband met de brandveiligheid. Een andere mogelijke afwijking is een snelle interventiesubsidiëring van dringend noodzakelijke werken, nodig om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen. Een laatste mogelijke afwijking is ten slotte de verkorte procedure voor werken van maximaal 5 miljoen frank.

De laatste 2 procedures worden enkel toegepast in het vrij gesubsidieerd onderwijs. Gemeenschapsscholen waarvan de infrastructuur door calamiteiten zo zwaar wordt beschadigd dat het onderwijs in het gedrang komt, moeten hun aanvraag langs de gewone weg indienen, met opgave van de uitzonderlijke omstandigheden.

In het schooljaar 1994-1995, toen de mogelijkheid van een verkorte procedure net was ingevoerd,

werd 2 tot 3 percent van de DIGO-middelen op deze manier besteed. In 1998 was dat al 17,4 percent en in 2001 21 percent.

Er bestaan dus voldoende procedures om scholen die brandonveilig zijn snel en efficiënt te helpen, binnen de budgettaire beperkingen uiteraard.

De procedure voor de principiële toekenning van een subsidie in dringende gevallen of wanneer er financiële beperkingen in het spel zijn, duurt tussen een paar dagen en enkele maanden. Doorgaans zitten problemen met de brandveiligheid in een groter dossier, wat betekent dat ze op de gewone wachtlijst terechtkomen. Het is dan ook buitengewoon moeilijk om cijfers te vergaren over de budgettaire inspanningen specifiek voor de verhoging van de brandveiligheid. Vaak worden werken die daarmee verband houden niet als dusdanig vermeld in de bouw- of verbouwaanvragen.

Wat het gesubsidieerd onderwijs betreft, is de overheid slechts de subsidiegever. Het departement Onderwijs mogen dus geen verantwoordelijkheden worden toebedeeld die het niet heeft. De inspecties van het departement hebben een belangrijke signaalfunctie en maken de inrichtende macht duidelijk hoe de zaken ervoor staan. Als de situatie totaal uit de hand loopt, kan de subsidiëring worden stopgezet. Dat is echter het laatste redmiddel.

Mevrouw trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het stelt de aangehaalde cijfers in een heel ander licht.

Mevrouw de minister, u zegt dat er extra geld komt voor de preventiecoördinatoren, die een belangrijke signaalfunctie hebben ten aanzien van de schooldirectie. Om welk bedrag gaat het ? Dient het enkel voor de vervanging van de betrokken leerkrachten, of ook voor hun opleiding ? Zullen deze maatregelen worden geëvalueerd ? Welk gevolg zult u geven aan dit dossier ?

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de gegevens. Ik spoor u aan een dynamisch schoolbouwbeleid tot stand te brengen. U kunt daarvoor rekenen op de steun van onze fractie. Investerings in schoolgebouwen hebben een buitengewoon positieve impact op de tewerkstelling en tonen dat het menselijk kapitaal wordt gewaardeerd. Churchill zei dat we gebouwen maken naar onze smaak, maar dat gebouwen ons ook maken tot wat we zijn. (*Opmerkingen*)

Martens

Er is ongetwijfeld een wisselwerking tussen een gebouw en zijn gebruikers. Amerikaans onderzoek heeft aangetoond dat de schoolresultaten van leerlingen die gebruik kunnen maken van een adequate schoolinfrastructuur 6 à 12 percent beter zijn dan die van leerlingen die dat niet kunnen.

Mevrouw de minister, u hebt de plicht er bij het opmaken van de begroting voor te zorgen dat de investeringen worden afgestemd op de noden. U moet er ook over waken dat de middelen op basis van objectieve criteria worden verdeeld en op een efficiënte manier worden besteed. Dat is voor CD&V een strijdpunt. We zullen u beoordelen op wat u in de wacht kunt slepen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het is bijzonder moeilijk om te antwoorden op de vragen van mevrouw Merckx. Dit dossier zal immers nog nader worden besproken bij het opmaken van de begroting voor 2003. Ik heb voorstellen ingediend, maar we moeten afwachten wat de budgettaire mogelijkheden zijn, vooraleer die voorstellen concreet kunnen worden ingevuld. De volgende maanden zullen meer klaarheid brengen. Uiteraard is er nood aan opleiding voor de preventiecoördinatoren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de onderhandelingen inzake de oprichting van een internaat voor jonge criminelen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de onderhandelingen inzake de oprichting van een internaat voor jonge criminelen.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, enkele weken geleden hebben we in deze commissie reeds gesproken over de plannen van de Brusselse minister-president de Donnée om een internaat op te richten voor jonge recidiverende criminelen, dat plaats moet bieden aan 80 tot 100 Nederlandstalige en

Franstalige jongeren die door de jeugdrechter zijn doorverwezen.

Met dit internaat beoogt de Donnée een andere doelgroep dan de jongeren die voor de gesloten instellingen van de gemeenschappen of voor Everberg in aanmerking komen. Nochtans heb ik toch wel mijn bedenkingen als ik zijn doelgroep nauwkeurig bekijk, want hij mikt op 'een bijzondere opvang voor jongeren die reeds 30 tot 40 keer werden opgepakt wegens diefstal en zo de sfeer op straat verpesten. Zo krijgen ze het gevoel dat ze ongeschaft hun gang kunnen gaan'.

Ik denk dat deze categorie van jongeren niet thuis hoort in dat internaat maar veeleer in gesloten instellingen, maar dat is een persoonlijke bedenking. Volgens minister-president de Donnée zou het gaan om 80 tot 100 boefjes die vandaag niet in de gesloten instellingen terecht kunnen en waarvoor er geen alternatief is. Ze zouden uiteraard in dat internaat worden geplaatst na doorverwijzing door de jeugdrechter.

Ik heb u enkele weken geleden een aantal vragen gesteld waarop u toen geen antwoord hebt gegeven omdat het overleg nog niet had plaatsgevonden. Thans heeft dit overleg wel plaatsgehad tussen de Brusselse minister-president, de federale minister van Justitie en de onderwijsministers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Volgens persberichten, die ik alleen kan toejuichen, krijgt minister-president de Donnée de steun van federaal minister van Justitie Verwilghen, van u en van de Franstalige minister van Secundair Onderwijs. Aan de andere kant van de taalgrens zijn er meerdere ministers van Onderwijs, ik weet niet wat de standpunten van de andere ministers zijn.

Er zou een interkabinettenwerkgroep komen die moet nagaan of een internaat voor jeugdige criminelen in Brussel juridisch, financieel en technisch mogelijk is. Na dit onderzoek zou worden beslist hoe het idee concreet kan worden ingevuld en wanneer het zal worden uitgevoerd. In elk geval is het de bedoeling van minister-president de Donnée om tegen het schooljaar 2003-2004 met het project te kunnen starten.

Ik wil de minister hierover de volgende vragen stellen. Welk standpunt hebt u ingenomen tijdens dit overleg ? Kloppen de berichten die ik daarnet heb aangehaald ? Wat zijn de concrete resultaten van dit overleg ? Zijn er beslissingen genomen ? Komt er inderdaad een interkabinettenwerkgroep die dit dossier juridisch, financieel en technisch moet nagaan ? Is er een bepaalde timing afgespro-

Dillen

ken, zodat hiermee kan worden gestart vanaf het schooljaar 2003-2004 ?

Ook minister Vogels draagt in dit dossier een bepaalde verantwoordelijkheid. Zoals u weet, is zij bezig met het organiseren van vervolgopvang, wat verschilt van het internaat dat minister-president de Donnée vooropstelt. Is er overleg geweest met minister Vogels ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het klopt inderdaad dat minister-president de Donnée de oprichting van een internaat voor recidiverende jongeren beoogt. In dit internaat zou ook onderwijs worden aangeboden.

U vraagt me naar de standpunten die daarover werden ingenomen op het overleg dat heeft plaatsgehad tussen de federale en Brusselse regering en de onderwijsministers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Het overleg beperkte zich in een eerste fase tot het duiden van de verschillende, vaak complexe, onderwijskundige en juridische materies die bij de oprichting van een dergelijk internaat aan bod komen.

Op het overleg werden een aantal medewerkers aangeduid die een en ander nauwgezet moeten onderzoeken. Reeds op 12 juli 2002 zullen de eerste bevindingen van deze onderzoeksgroep worden uitgewisseld. We zullen dan verder moeten nagaan hoe het plan kan worden geconcretiseerd.

Ik ben uiteraard bereid om daarover meer gegevens te verstrekken bij het begin van het volgende parlementaire jaar. Gezien het tempo dat men beoogt, zal hierover in september wel meer te doen zijn.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat het heel belangrijk is om in voldoende plaatsen te voorzien. Dat aspect moet bij het onderzoek zeker in aanmerking worden genomen, want minister-president de Donnée mikt op 80 tot 100 recidiverende jongeren, terwijl recente berichten van de politiechef van de zone Brussel-Elsene doen vermoeden dat dit cijfer absoluut onvoldoende is. Hij spreekt over minstens 200 onopvoedbare jongere criminelen, die voor het internaat in aanmerking zouden komen.

Net als de vorige keer wil ik suggereren dat het misschien toch nuttig is om een gedachtewisseling te organiseren met de commissie voor Onderwijs en de commissie voor Welzijn, omdat beide commissies en beide bevoegde ministers met toch wel belangrijke aspecten van deze problematiek bezig zijn. Ik ga hier, gelet op het gevorderde uur en de drukke agenda, niet veel verder op in. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de vervolgopvang die door minister Vogels wordt gesubsidieerd en de projecten die lopende zijn en ook te maken hebben met onderwijs. Ik weet dat deze commissie een bijzonder drukke agenda heeft, maar het zou misschien toch zinvol zijn om in het najaar zo'n gemeenschappelijk overleg te laten plaatsvinden.

De voorzitter : De vraag is genoteerd. We zullen ze in het najaar behandelen bij de gedachtewisseling over de werkzaamheden.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.29 uur.*
